

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Ilmailulakiuudistus: U-space ja lentoesteluvat

Ilmailun säädösinfo 2.2.2023

Hallituksen esitys ilmailun lakimuutoksista (HE 261/2022 vp)

- ▶ **Eduskunta on käsitellyt** hallituksen esityksen ilmailulain ja liikenteen palveluista annetun lain 127 ja 128 §:n muutoksista, ja hyväksynyt 27.1.2022 hallituksen esityksen eräin pienin muutoksin.
- ▶ Seuraavaksi asia etenee tasavallan presidentin esittelyyn, ja lain voidaan odottaa tulevan voimaan pikaisesti.
- ▶ Tässä esityksessä käydään läpi keskeiset uudistukset, erityisesti
 - ▶ U-Space -sääntely
 - ▶ Lentoesteisiin liittyvät muutokset

U-space-pykälät – taustalla EU-asetus

- ▶ EU:n uudet U-space –säädökset ovat tulleet sovellettaviksi 26.1.2023 alkaen. Ilmailulakiin on sisällytetty täydentävät kansalliset säädökset.
- ▶ U-space-ilmatilalla tarkoitetaan ilmatilaa, jossa miehittämättömillä ilma-alusjärjestelmillä voidaan harjoittaa toimintaa ainoastaan EU:n U-space-täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitettujen U-space-palvelujen tukemana.
- ▶ EU:n U-space sääntelystä:
 - ▶ Täytäntöönpanoasetus (EU) [2021/664](#) U-spacen sääntelykehyksestä (U-space-täytäntöönpanoasetus).
 - ▶ SERA-lentosääntöihin (923/2012) muutos [2021/666](#) U-space-ilmatilassa harjoitettavaa miehitettyä ilmailua koskevien vaatimusten osalta.
 - ▶ ANS/ATM-palveluntarjoajien yhteisistä vaatimuksista annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2017/373 muutos [2021/665](#) koskien vaatimuksia valvottuun ilmatilaan nimetyssä U-space-ilmatilassa.

U-space-pykälät ilmailulakiin

- ▶ Uusi 11 d § U-space-ilmatilan perustajasta Suomessa: Traficom -määräyksellä max. 3 vuodeksi kerrallaan.
- ▶ Uusi 11 e § UAS-ilmatilavyöhykkeitä koskevan tiedon asettamisesta saataville yleisesti käytettävässä yhtenäisessä digitaalimuodossa: Traficom vastaa, mutta voi ulkoistaa (koskee sekä "tavallisia" UAS-ilmatilavyöhykkeitä että U-space-ilmatiloja)
- ▶ Uusi 108 a § U-spacen yhteisen tietopalvelun tarjoajan nimeämisestä Suomessa: Valtioneuvosto nimeää ja voi antaa yksinoikeuden.
 - ▶ Jos ei nimetä, Traficom vastaa asetuksen edellyttämien tietojen asettamisesta saataville. Traficom voi hoitaa tehtävän itse, taikka ulkoistaa.
- ▶ Uusi 116 a § valtuuttaa Traficomien antamaan U-space-asetusta täydentäviä tarkempia määräyksiä tiedoista, joita on asetettava saataville.

Lentoesteet - nykytila

- ▶ Traficom myöntää lentoesteluvat (n. 600 – 1000 / vuosi ja kasvussa)
 - ▶ Hakijan on toimitettava lausunto asianomaiselta ilmaliikennepalveluntarjoajalta = kaksivaiheinen prosessi, asiakkaalle kaksi eri maksua.
 - ▶ Lupa-arvioinnissa tarvitaan kuitenkin myös tietoja vaikutuspiirissä olevien lentopaikkojen pitäjiltä, lentomenetelmäsuunnittelijoilta, mahdollisesti myös sotilas- ja valtionilmailun tarpeista. Traficom pyytää tarvittaessa erikseen nämä lausunnot.
- ▶ Fintraffic pitää lentoesterekisteriä (ilman lain velvoitusta)
- ▶ Fintraffic julkaisee lentoestetiedot ilmailutiedotuspalvelussa ja paikkatietona.

Lain ratkaisumalli 1.10.2023 alkaen

- ▶ Asiakas hakee lentoestelupaa suoraan Traficomilta.
 - ▶ Traficom pyytää lausunnot tarpeelliseksi katsottavilta tahoilta.
- ▶ Lentoesterekisteristä vastaa Traficom.
 - ▶ Traficom voi hankkia lentoesterekisterinpidon sekä siihen liittyvät välittömät tuottamis-, ylläpito- ja kehittämistehtävät Fintraffic ANS:ltä
 - ▶ Tällöin palveluntarjoaja luovuttaa lentoesterekisteritiedot Liikenne- ja viestintävirastolle teknisen rajapinnan kautta.
- ▶ Lentoesteitä koskevien teknisten tietojen on oltava saatavissa **avoimen teknisen rajapinnan kautta** koneluettavassa muodossa vapaasti käytettäväksi.
- ▶ Lentoesterekisteritietojen luovuttamiseen sovelletaan myös paikkatietoinfrastruktuurilakia -> **julkaistava paikkatietona**.

Muita muutoksia ilmailulakiin

- ▶ 88 §:n muutos - **Lentopaikan käytön kieltäminen** muustakin kuin lentoturvallisuuteen perustuvasta syystä: aluevalvonnan, rajaturvallisuuden, maanpuolustuksen, poliisitoiminnan, pelastustehtävien tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi. Vastaavia perusteita kuin ilmatilan käytön rajoittamiselle 11 §:ssä.
 - ▶ Eduskunnassa sotilasviranomaisen roolia vahvistettiin.
- ▶ 113 §:n muutos - **Lennontiedottajan lupakirjaan** liittyvä tekninen tarkistus: koskee kaikkia lennontiedottajia, ei vain lentopaikan lentotiedotuspalvelua antavia lennontiedottajia.
- ▶ Uusi 116 a § - **S-moodikoodien rekisteri**: tarvittiin erillinen säännös esim. lentopaikan ajoneuvojen ja ilma-alusrekisterin ulkopuolelle jäävien miehittämättömien ilma-alusten transponderien S-moodikoodeille.

Liikennepalvelulakiin tehtävät muutokset

- ▶ Lentotyöpykälään (127 §) sisältyvä **määräyksenantovaltuus** on toistaiseksi koskenut vain luvanvaraista toimintaa. Nyt laajennetaan koskemaan myös ilmoituksenvaraista toimintaa.
- ▶ 128 §:ään, joka koskee ilmoitusvelvollisuutta eräillä ilma-aluksilla harjoitettavasta lentotoiminnasta (nk. Annex 1 ilmailu), tehdään tarkennus. Ilmoitusvelvollisuus koskee vain matkustajien kuljettamista maksua tai kustannukset kattavaa korvausta vastaan.

Kiitos

susanna.metsalampi@traficom.fi